

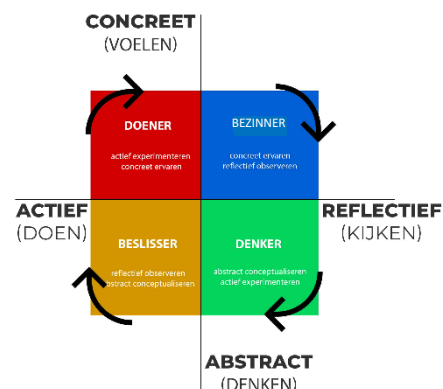
De leerstijlen, -voorkeuren van David Kolb

Je maakt kennis met de leervoorkeuren theorie van David Kolb (1939). Hij is een bekende Amerikaanse professor en onderwijskundige die gespecialiseerd is in experimentele leervormen, individuele en sociale veranderingen, carrière ontwikkeling en onderwijs voor management en professionals.

Naarmate je ouder wordt heb je jezelf een aantal manieren aangeleerd om nieuwe dingen te leren (leervoorkeur). Meestal zijn bij iemand één (of meerdere) leervoorkeuren het best ontwikkeld.

Als leermeester is het handig om je eigen leervoorkeur te kennen.

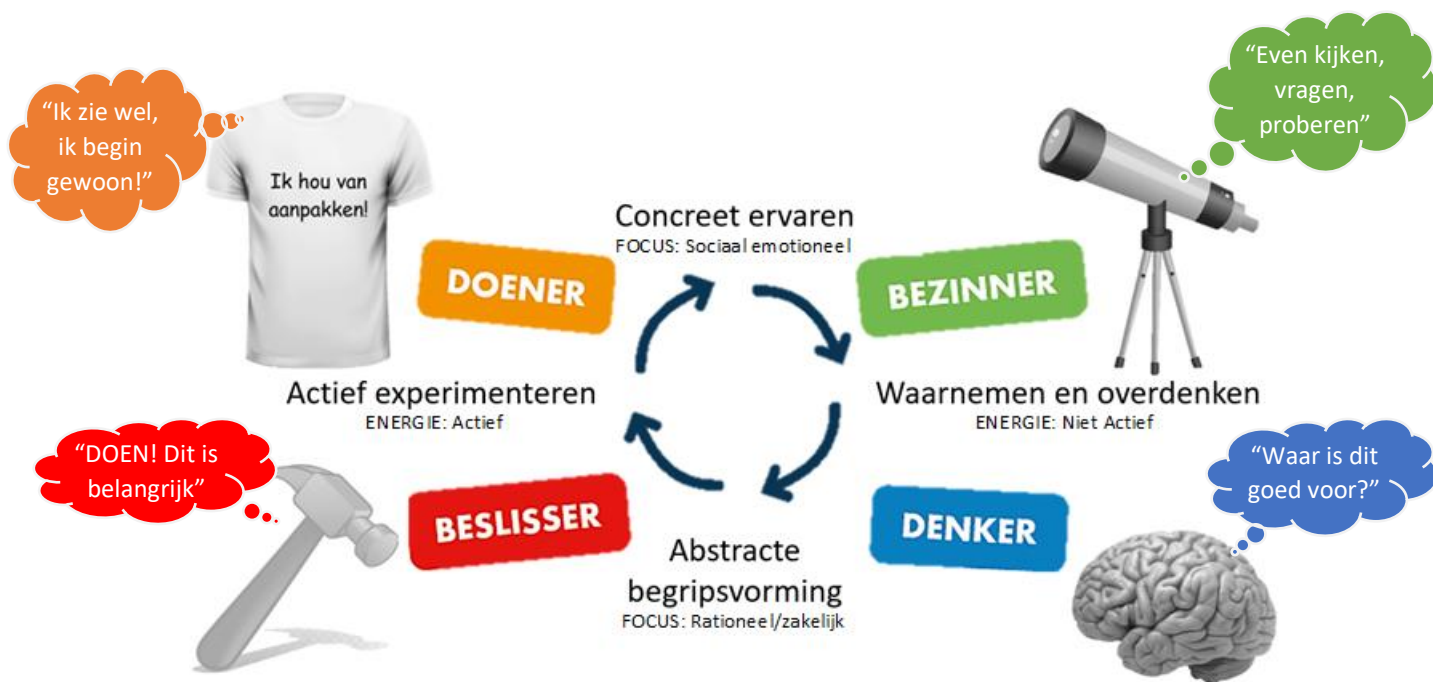
Je zult namelijk (onbewust) vrijwel altijd je eigen voorkeur-manier kiezen, als je kennis wilt overdragen op je leerling. Helaas bereik je met jouw leervoorkeur niet altijd het gewenste effect. Het is dan veel effectiever om de leervoorkeur van je leerling te kennen en hierop aan te sluiten. Je weet dan hoe je je leerling het beste kunt helpen leren, je sluit daarbij aan bij de leervoorkeur van je leerling.

Leervoorkeurentest

Met de vragenlijst op de volgende pagina ontdek je wat jouw persoonlijke leervoorkeur is. Per vraag worden telkens vier antwoorden aangeboden. Van alle antwoorden moet je aangeven in welke volgorde zij voor jou het meest van toepassing zijn. Dit doe je door een cijfer, tussen de 1 en de 4 te geven aan de verschillende antwoorden. Het antwoord dat **het best** je manier van leren beschrijft, geef je het **4 punten**. Het antwoord dat **het minst** je manier van leren beschrijft, geef je **1 punt**. Verdeel dus de punten 1, 2, 3 en 4 over de antwoordmogelijkheden.

Let op: je mag per vraag, elk punt maar één keer gebruiken. Het is ook belangrijk dat je eerlijk je antwoorden geeft. Er zijn géén goede of foute antwoorden.

Voorbeeld: Je gaat binnenkort op vakantie, hoe pak je dit aan?

A	4	Ik bereid de vakantie tot in de puntjes voor
B	2	Ik vind de vakantiebestemming zeer belangrijk
C	3	Ik pak vlak voor vertrek mijn spullen in
D	1	Ik wil op vakantie vooral uitrusten

Vraag 1: Je wilt leren zeilen. Hoe pak je dit aan?

A	☐	Ik stap direct in de boot en probeer hoe je moet zeilen.
B*	☒	Ik blijf op de kant staan en kijk hoe een ander het doet.
C	☐	Ik kijk eerst in een boek hoe je moet zeilen.
D*	☐	Ik vraag iemand om het mij voor te doen en doe het na.

Vraag 2: Je krijgt een nieuwe laptop. Je wilt hem meteen gebruiken. Waar begin je mee?

A*	☒	Ik denk er eerst over na wat je er allemaal mee zou kunnen doen.
B	☐	Ik vraag eerst precies na wat er allemaal op zit en wat ik ermee kan.
C*	☒	Ik lees eerst de gebruiksaanwijzing goed door.
D	☐	Ik probeer direct alles uit.

Vraag 3: Je wordt op pad gestuurd naar een klus. Wat doe je?

A*	☒	Ik denk eerst na wat de bedoeling is en hoe ik het aan moet pakken.
B*	☒	Ik lees eerst de opdracht helemaal door en bekijk de tekening eerst goed.
C*	☒	Ik kijk eerst waar de ruimte voor wordt gebruikt.
D*	☒	Ik begin meteen te werken.

Vraag 4: Je hoort op de radio een spannend verhaal. Je wilt het straks navertellen. Wat doe je?

A*	☒	Ik doe net of het verhaal nu gebeurt en dat ik er bij ben.
B	☐	Ik vind het geweldig en wil het meteen zelf ook doen.
C*	☒	Ik wil eerst weten of het verhaal wel klopt.
D	☐	Ik vertel het verhaal gewoon na.

Vraag 5: Je gaat op vakantie. Je mag kiezen uit twee landen. Wat doe je?

A*	☒	Ik probeer me voor te stellen wat ik in die landen kan doen. Ik vind het moeilijk om te kiezen.
B	☐	Ik denk er niet zo lang over na. Je moet er gewoon het beste van maken.
C*	☒	Ik probeer zoveel mogelijk over die landen te weten te komen. Daarna kies ik een land.
D	☐	Ik kijk waar ik het meeste aan heb. Ik kan snel kiezen.

Vraag 6: Je gaat een nieuwe fiets uitzoeken. Hoe ga je te werk?

A	☐	Ik denk na waar ik heen kan gaan en hoeveel plezier ik er van zal hebben.
B*	☒	Ik wil weten wat er allemaal op die fiets zit, wat de beste is en hoe duur hij is.
C	☐	Ik wil direct proberen hoe hij rijdt.
D*	☒	Ik kijk welke fiets het beste voor mij geschikt is.

Vraag 7: Je krijgt een theorietoets. Hoe bereid je je voor?

A*	☒	Ik leer alles wat ik voor die toets moet weten.
B*	☒	Ik probeer alles rond het onderwerp van de toets te begrijpen.
C	☐	Ik schrijf de belangrijkste dingen even op.
D*	☒	Ik leer, omdat het nou eenmaal moet.

Vraag 8: Je staat op het punt een totaal nieuwe baan aan te nemen. Wat doe je?

A*	☒	Ik probeer me voor te stellen hoe het voor me zal zijn om dat werk te doen.
B*	☒	Ik wil eerst precies weten hoe hard ik moet werken en hoeveel ik verdien.
C*	☒	Ik wil precies weten wat ik in dat bedrijf moet doen en hoe het bedrijf werkt.
D*	☒	Ik ga werken en merk vanzelf wel of het mij bevalt.

Vraag 9: Je mag kiezen hoe je les krijgt in een vreemde taal. Hoe wil je dat?

A	☐	Ik wil graag dat de leraar verhalen vertelt.
B*	☒	Ik wil graag werkstukken maken.
C*	☒	Ik wil graag duidelijke opdrachten hebben.
D*	☒	Ik wil graag weten waar de opdrachten voor nodig zijn.

Je scores optellen

LET OP: Voor sommige antwoorden staat een sterretje (*) vermeld. Alleen die antwoorden tellen mee voor jouw eindscore. Tel per kolom de punten van deze antwoorden (met sterretjes) op.

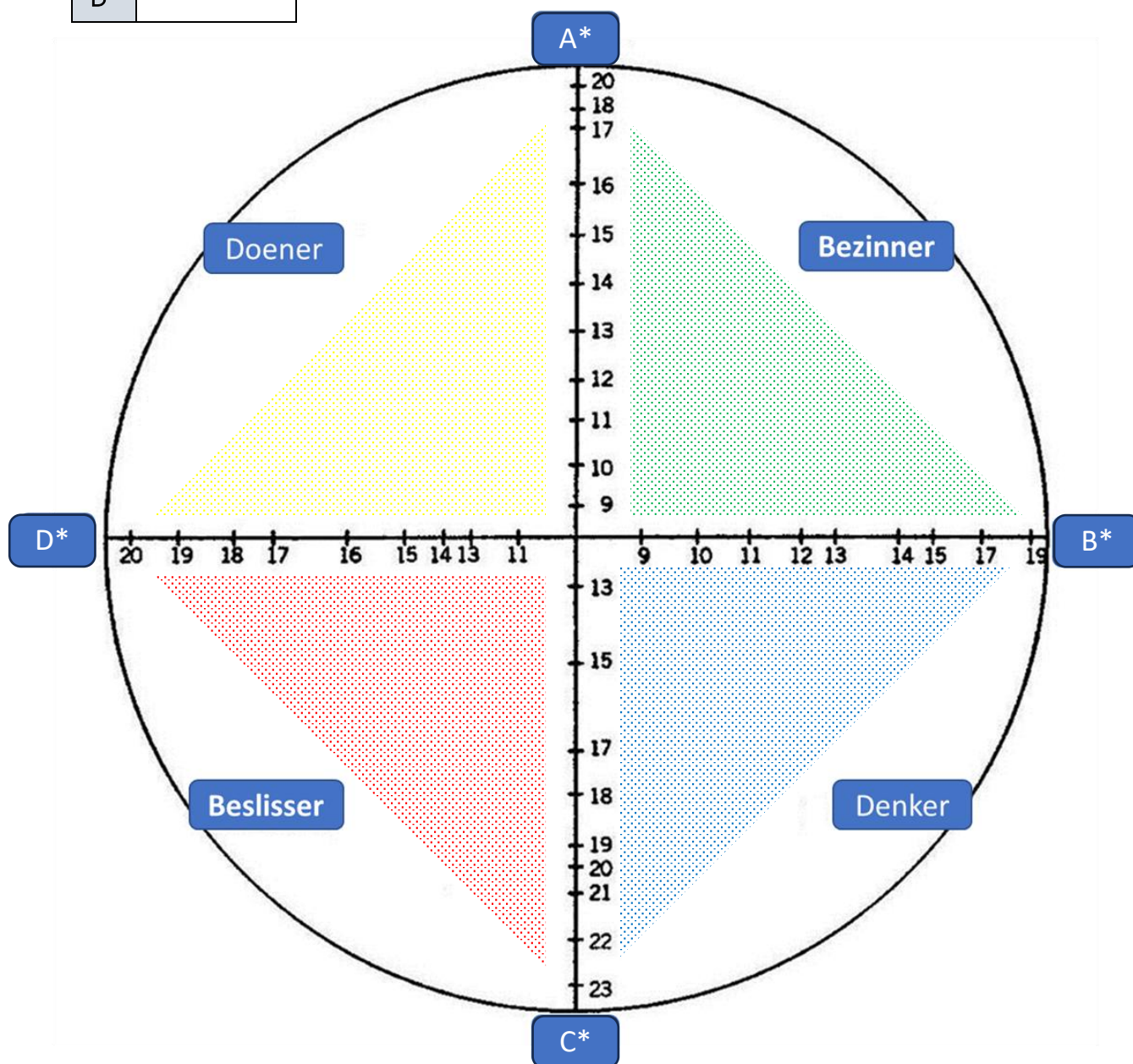
	Totaalscore
A*	
B*	
C*	
D*	

Zet hieronder de scores op de betreffende as (A*, B*, C* of D*).

Verbind vervolgens de punten met een getrokken lijn.

Je ziet nu hoe sterk elke leervoorkeur bij jou is.

Voor jouw oog **het grootste vlak** vormt jouw meest favoriete leervoorkeur.

Kijk verder wat jouw leervoorkeur (en/of die van je leerling) betekenen voor de manier waarop we iets leren. En hoe je het beste je leerling kunt helpen leren. Als leermeester sluit je bij voorkeur aan bij de leervoorkeur van je leerling.

TIPS PER LEERVOORKEUR

Waarom klikt het zo goed of waarom lijken jullie voortdurend langs elkaar heen te praten?

Als je jouw eigen leervoorkeur en die van je leerling kent, dan wordt het je snel duidelijk.

De uitslag van jouw eigen leervoorkeur komt je vast bekend voor.

Als je leerling de test maakt dan heb je met diens scores, tegelijkertijd een handige handleiding.

BEZINNER

De bezinner kijkt de kat uit de boom; observeert aandachtig hoe anderen een probleem aanpakken. Eerst goed kijken, dan pas aan de slag. Hij kan zich goed inleven in verschillende situaties en kan een probleem vanuit vele standpunten bekijken. Daardoor ziet hij vaak vele oplossingen. Hij leert het beste als hij de tijd krijgt om na te denken: eerst nadenken, dan pas doen. De bezinner twijfelt wel eens en komt dan langzaam tot een besluit. Hij is voorzichtig en neemt niet graag risico's. Door zijn fantasie en inleving legt hij snel verbanden tussen verschillende situaties. Hij maakt en bedenkt graag, maar heeft daar tijd en ruimte voor nodig.

Ben jij een bezinner?

- **Let op:** Doeners worden onrustig als ze te lang moeten wachten.
- **Tip:** Laat ze iets simpels doen terwijl jij uitlegt of voordoet.
- **Truc:** Zet duo's in: *"Jij kijkt, jij begint, daarna ruilen jullie."*

Is je leerling een bezinner? Tips om de bezinner te stimuleren:

- Je leerling leert het best als je de leerstof met voorbeelden (visueel) uitlegt.
- Geef je leerling tijd en ruimte om ervaringen te verwerken en gevoelens te uiten.
- Zorg voor verschillende meningen over een probleem: dat stimuleert.
- Leg geen limiet of tijdsduur op: bezimmers hebben er een hekel aan.
- Moedig bezimmers aan: dan leren ze beter en liever.

DENKER

De denker wil het naadje van de kous weten. Hij stelt graag onderzoekende vragen. Hij kijkt vooral naar wat er gebeurt en probeert de logica daarachter te ontdekken. Een denker is goed in logisch denken en redeneren. Denkers zijn meestal nauwkeurig en werken nauwgezet. Maar ze willen ook ruimte om creatief om te gaan met hun ideeën. Ze leren het best uit boeken en directe uitleg: die zijn duidelijk en logisch opgebouwd. Ze leggen graag een relatie met de kennis die ze al hebben. Denkers kunnen niet goed tegen onzekerheid of wanorde. Ze vragen zelden hulp aan anderen. Soms staan ze niet echt met de voeten op de grond en komen ze met ideeën die ze nooit in de praktijk kunnen omzetten.

Ben jij zelf een denker?

- **Let op:** Niet elke leerling wil eerst theorie.
- **Tip:** Geef een korte uitleg, maar laat doeners meteen starten met iets kleins.
- **Truc:** Bouw theorie stapsgewijs op rond praktijk: *"We doen het eerst, daarna leg ik uit waarom dat zo werkt."*

Is je leerling een denker? Tips om de denker te stimuleren:

- Geef je leerling de tijd om zelf het hoe, wat en waarom te ontdekken.
- Een denker heeft orde en rust nodig bij zijn werkplek en in de werkplaats. In groepjes werken is niet echt aan hem besteed.
- Je leerling weet graag waarom hij iets moet leren. Vertel het hem.
- Bemoei je niet te veel met je leerling. Een denker ervaart dat snel als bemoeienis, een inperking van hun ambities.
- Je leerling heeft uitdagingen (complexe vraagstukken) nodig: altijd dezelfde stof verveelt snel.

BESLISSER

De beslisser hakt graag knopen door. Hij plant een taak en voert die uit. Theorie interesseert hem niet zo, wel de oplossing voor een probleem. Hij voelt zich goed als het stappenplan (leerroute) uitgetekend voor hem ligt en hij stap voor stap tot het resultaat kan komen. Soms weet hij niet wat hij moet doen als hij ineens een hindernis tegenkomt. Door zijn gedrevenheid handelt hij soms opdrachten te snel af. Hij leert het meest als hij dingen kan uitproberen en kan oefenen onder begeleiding van de leermeester. Een beslisser is veel meer gericht op taken dan op mensen. Bij geklets wordt hij ongeduldig.

Ben jij zelf een beslisser?

- **Let op:** Bezimmers of denkers willen eerst begrijpen voor ze beginnen.
- **Tip:** Geef hen even tijd of een klein theorieetje vooraf.
- **Truc:** Bied keuzes: *"Je kunt dit nu proberen, of eerst kijken hoe ik het doe."*

Is je leerling een beslisser? Tips om de beslisser te stimuleren:

- Laat je leerling zelf een probleem oplossen, maar geef hem aanwijzingen en raad.
- Geef je leerling de kans om met eigen oplossingen te experimenteren.
- Help je leerling een duidelijke rode draad te herkennen in de leerstof.
- Je leerling leert het best als je voorbeelden uit de praktijk geeft.
- Maak je leerling duidelijk dat wat hij nu leert, later van pas komt.

DOENER

De doener wil direct beginnen. Hij wil vooral ervaringen opdoen en experimenteren. Als hij ergens aan begint, wil hij resultaten zien. Hij wil overal aan meedoen en er bij horen. Hij werkt graag samen met anderen. Hij schiet snel in actie en probeert ook anderen mee te trekken. Hij past zich makkelijk aan in nieuwe situaties en onverwachte omstandigheden. Hij zoekt vaak zelf nieuwe (leer)situaties op, maar neemt soms onnodige risico's. Hij wil vlug resultaat en is soms ongeduldig, waardoor hij overgaat tot actie zonder na te denken. Het is voor een doener niet altijd makkelijk om hoofd- en bijzaken van elkaar te onderscheiden.

Ben jij zelf een doener?

- **Let op:** Niet iedereen leert door "gewoon te beginnen".
- **Tip:** Laat bezimmers en denkers eerst kijken of iets doorgronden.
- **Truc:** Geef ruimte om te kijken of denken, maar eindig met een oefening: *"Kijk maar eerst, daarna mag je het zelf proberen."*

Is je leerling een doener? Tips om de doener te stimuleren:

- Je leerling leert het best in het samenwerken: geef hem taken en projecten.
- Je leerling heeft uitdagingen en spannende situaties nodig, die om snelle keuzes vragen.
- Sfeer en menselijk contact zijn belangrijk. Doe veel samen.
- Soms gaat je leerling zonder nadenken te werk. Evalueer een taak achteraf: je leerling zal veel leren van jouw advies. Help hoofd- en bijzaken te onderscheiden.
- Geef je leerling de nodige tijd en ruimte om dingen uit te proberen.

Extra tip: mix & match

Elke leerling heeft **niet één vaste leervoorkeur**. Wissel dus regelmatig af tussen:

- Kijken → Doen → Uitleg → Evaluatie
- Praktijk → Reflectie → Theorie → Toepassing

Zo raakt elke leerling op z'n eigen manier betrokken én groeit iedereen breder in z'n vak.

Snelle tips per leervoorkeur van de leerling (volgens David Kolb)

Gedragstype	Wat zie je?	Geef deze leerling vooral...	Pas op met...
Doener (concreet ervarend)	Gaat meteen aan de slag, houdt van bezig zijn	Praktijkoefeningen, korte uitleg, ruimte om fouten te maken	Te veel praten of theorie vooraf
Bezinner (reflectief observerend)	Kijkt eerst, stelt vragen, wil begrijpen voor hij begint	Demonstraties, tijd om te kijken en na te denken, voorbeelden	Te veel druk om meteen te starten
Denker (abstract conceptueel)	Wil weten <i>waarom</i> iets zo moet, houdt van regels en logica	Uitleg van het 'waarom', stappenplannen, technische details	Vage uitleg of "doe maar gewoon zo"
Beslisser (actief experimenterend)	Probeert graag nieuwe dingen uit, zoekt naar eigen manieren	Uitdagingen, variatie, ruimte om zelf dingen te testen	Alleen maar herhalen of standaardwerkjes

Samengevat:

Waarom zijn de leervoorkeuren van leermeesters handig bij het opleiden van leerlingen in de Afbouw? Elke leermeester leert zelf ook op zijn eigen manier. De één vindt het fijn om dingen stap voor stap uit te leggen, de ander laat liever meteen in de praktijk zien hoe iets moet. Als een leermeester weet wat zijn eigen leervoorkeur is, kan hij dat handig gebruiken bij het opleiden van leerlingen.

Dat is belangrijk, want:

- Beter uitleggen**
Een leermeester die weet hoe hij zelf het liefst leert, kan ook beter uitleggen op een manier die bij de leerling past. Zo snapt de leerling sneller wat de bedoeling is.
- Sneller leren**
Als de uitleg goed past bij de leerling, leert hij of zij sneller en blijft de kennis beter hangen.
- Meer plezier in het werk**
Als een leerling op een fijne manier leert, geeft dat meer motivatie en zelfvertrouwen. Dat maakt het leerproces leuker en beter.
- Flexibel kunnen opleiden**
Elke leerling is anders. Als een leermeester weet dat er verschillende manieren zijn om iets aan te leren, kan hij makkelijker aanpassen. Bijvoorbeeld door iets eerst voor te doen, en daarna samen te oefenen.

Kortom: als leermeesters hun eigen manier van leren kennen, kunnen ze daar gebruik van maken om hun leerlingen beter te begeleiden. Dat helpt om goede collega's op te leiden.